MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

Cilt: 9 | 18 KASIM 1946 | SAYI: 408

YÖNETMELİKLER:

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 458
Karar tarihi: 26/IX/1946

ÖZET: Yapı ve erkek sanat Enstitüleri hazırlık sınıfları ders dağıtma cetveli h.

Yapı ve erkek sanat enstitüleri hazırlık sınıfları ders dağıtma cetveli ile kimya, aritmetik, cebir, geometri, trigonometri, fizik ve mekanik derslerine ait programlarının ihtiyacı daha elverişli bir halde karşılıyacak bir şekle konması hakkında Teknik Büro Müdürlüğünün 16 mayıs 1946 tarih ve 753-2/840 sayılı yazısiyle yapılan teklif heyetimizce de uygun görüldüğünden yeniden düzenlenen ders dağıtma cetveli ile yukarda adları sayılan ders programlarının bağlı örneklere göre kabulleri hususunun yüksek Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
26/IX/1946
Millî Eğitim Bakanı
B. Kadırgan

V. Hazırlık Sınıfı
Ders dağıtım cetveli

DERSLER	KOLLAR		
	Yapı	Makine	Elektrik
Türkçe	2 (*)	2 (*)	2 (*)
Coğrafya	1 (*)	1 (*)	1 (*)
Aritmetik - Cebir	4	4	4
Geometri	2	2	2
Trigonometri	1	1	1
Fizik	2	2	2
Pratik elektirik	—	1 (*)	—
Kimya	2	2	2
Genel mekanik	3	2	2
Uygulanmış mekanik	—	2 (**)	2 (**)
Mesleki resim	4	4 (*)	4 (**)
Genel teknoloji	3	1 (*)	1(***)
Meslek teknolojisi	—	2 (*)	2 (**)
Elektroteknik	—	—	3 (**)
Elektrik lâboratuvarı	—	—	4 (**)
Ders saatleri toplamı	24	26	32
Atölye	20	18	12
Haftalık ders saatları toplamı	44	44	44

(*) Tesviyecilik V. inci sınıf programında olduğu gibidir.
(**) Elektirikçilik V. inci sınıf programında olduğu gibidir.
(***) Elektirikçilik III. üncü sınıf programında olduğu gibidir.

Hazırlık sınıfı

K İ M Y A

(Haftada 2 saat)

I. GENEL BİLGİ

Madde ve kimya. Basit ve bileşik cisimler. Analiz ve sentez. Karışım ve bileşim.

Kimyasal bileşmenin kanunları. Ağırlıklara ve hacımlara ait kanunlar. Atomal, molekülsel hacım. (Atom ve molekül kavramları)

Kimya notasyonu. Kimyasal bileşiklerin formülleri. Kimyasal reaksiyon formülleri. Valans.

Belli başlı kimyasal ödevler. Asit, baz, tuz. Asit ve bazal tuzlar. Amfoterler, hidratlar.

Kimyasaldenge, misaller.

Termoşimi ve kanunları.

II. METALSİLERDEN ÖNEMLİLERİ

Oksijen, yanma, hamlaç, alev. Azot, hava bileşimi, havanın sıvılaştırılma ve damıtılması. Nadir gazlar. Hidrojen (lâboratuvar ve endüstride elde edilişi). Su, su gazı, oksijenli su. Azotun oksijenli bileşikleri. Nitrik asit, nitratlar. Amonyak. Atmosfer azotunun tesbiti. Endüstride sentez metodları. Brikland-Ayde metodu. Amonyağın oksitlenmesi. Kalsyum siyanamit. Klor. İdroklorik asit Klorürler kloratlar ipoklioritler. İyot, kükürt ve oksijenli bileşikleri Kükürtlü idrojen. Kükürt dioksait. Sülfrik asit. Sülfatlar. Şap. Fosfor. Fosfor bileşikleri Fosfatlar. Süper fosfatlar. Karbon ve karbon bileşikleri. (Karbonun oksitleri). Karbonatlar. Silisyum. silis ve silikatlar.

III. METALLER

Metallerin özellikleri. Genel bilgiler. Alışımlar. Oksitlerle tuzlara ait kısa bilgiler. Bertole kanunları.

Sodyum ve potasyum. Soda. Tuz. Ve diğer önemli sodyum tuzları. Kalsyum, kireç, harç. Su kireci. Alçı. Aluminyum. Killer. (Porselen, fayans) Çinko, kalay, kurşun ve nikel, Bakır, demir (font ve çelik). Cıva, gümüş altın ve plâtin (kısa).

IV. ORGANİK KİMYA

Genel esaslar:

İdrokarbürler. Sınıfları ve yeryüzünde bulunuş şekilleri. Çevrelsiz İdrokarbürler. Çevrelli idrokarbürler. (Metan, etan, etilen, asetilen, benzen, toluen, naftalin, antresan) hakkında kısa bilgiler, verilecektir. Alkoller, metilalkol etil alkol, (Mayalanma). Gliserin, Aromatik alkoller: Fenol, idrokinon, pirogalol, filoroklüsin. Aldehitler, Organik asitler. Sirke asidi ve diğer önemli asitler. Esterler. Yağlar. Sabunlaşma ve sabunun temizleme mekanizması. Mum, Karbon idratlar. Sınıflama. Glikos. Sakkaros, nişasta, sellüloz önemli azotlu maddeler.

Not: Bu programın tatbikinde Teknik Okulu yayımlarından «İlhami Civaoğlu'nun «Kimya» dersleri adlı eserinden faydalanılabilir.

Hazırlık Sınıfı

A R İ T M E T İ K

(Haftada 4 saat)

I İlk bilgiler

1. Sayım, tam sayılar, sayıların geometri gösterimi.

2. Sayıların harflerle gösterilmesi. (Misallerle izah ve önemini belirtmek).

3. Romen sayıları. 4 basamak sayıları, 5. Benzer ve değişik cinsten kemiyetleri Eşitlik büyüklük ve tarifeleri denklem, dört temeli işlem parantezler, ödevler.

II. Toplama ve çıkarma.

1. Toplama ve çıkarma ve bunların grafikle gösterimi.

2. Katsayı, benzer terimler, tarifleri. 3. Benzer cinsten kemiyetleri Toplama ve çıkarma. Toplama ve çıkarmanın indirgenmesi. Genel sayılı ifadelerin değerlendirilmesi. Ödevler.

III. Çarpma ve bölme

1. Çarpma ve bölme, kuvvet. 2. Kesir kesirli hesap. 3. Birçok sayıların aritmetik ortalama değerini bulmak. 4. Adlı sayılala işlem (değişik misallerle bu programın iyice incelenmesi). Ödevler.

IV. Parantezler

1. Parantezler ve tarifleri ve kullanılışların izahı. 2. Parantez kaideleri. Ödevler.

V. Teknik formüllerle hesap

1. Teknik kemiyetler. 2. Ölçek birimleri bunların çevrilmesi. 3. teknik formüller ve bunların değerlendirilmesi (değişik misallerle izahı). Ödevler.

VI. Dört işlem üzerine pratik hesaplama metodları

1. — Bağlama, tarif ve izahı. Bir sayının dokuzlarını atma metodu.

2. Toplama, çıkarma ve bunların sağlanması, zihni hesap. 3. Çarpma bölme ve bunların sağlanması, zihni hesap. Kısa çarpma ve kısa bölme, çapraz ve kayan metodları. Ödevler.

VII. Pozitif ve negatif sayılar.

1. Pozitif ve negatif sayıların kavramı. 2. İzafi sayıların büyüklük ve küçüklüğü ve bunların yönlü doğru parçalariyle gösterilmesi. 3 İzafi sayıların toplama, çıkartma, çarpma ve bölmesi. Ödevleri.

VIII. Kuvvet

1. Pozitif üslü kuvvetin tarifi, kuvvetlerin çarpım ve bölümü. 2. 1 ve 0 üslü kuvvetler. 3. Kuvvetin kuvveti. 4. Negatif üslü kuvvetin tarifi ve bunlarla işlem kaideleri. Ödevler.

IX. Kök

1. Kökün tarifi. 2. Çift ve tek kuvvetten kökler. 3. Bir çarpımın ve bölümün kökü. 4. Kökün kökü. 5. kesir üslü kuvvet. Ödevler.

X. Cebirsel ifadeler

1. Cebirsel ifadeler; çeşitleri ve derecele- ri. 2. Çok terimli ifadelerin tanzimi. 3. Tam rasyonal ifadeleri toplama ve çıkarma. Ödevleri.

XI. Cebirsel ifadeleri çarpma ve bölme

1. Tek ve çok terimli ifadeleri çarpma. 2. Bir çift terimlinin kuvveti. 3. İki sayının toplam ve farkının çarpımı. 4. Cebirsel ifadelerin bölümü. 5. x+a ve x—a ile bölünebilme. Ödevler.

XII. Çarpanlara ayırma

1. Çarpanlara ayırma metodları. 2. Uygulaşmalar. Ödevler.

XIII. Kesirlerle hesap

1. Sayıların ve ifadelerin en büyük ortak böleni ve en küçük ortak katı. 2. Kesirleri toplama, çıkarma, çarpma ve bölme. Ödevler.

XIV. Fonksiyon ve grafikle gösterimi.

1. Fonksiyon kavramı ve misaller. 2. Dik koordinat sistemi. 3. Başka fonksiyonları grafikle gösterimi. 4. Doğrusal fonksiyonun grafikle gösterimi. 5. Tecrübe ile bulunan grafikler. Ödevler.

XV. Orantılar

1. Oran ve orantı tarifleri, orantı kaideleri. 2. Doğru ve ters orantıları kemiyetler. 3. Birime indirgeme, orantı katsayısı. 4. Orantı dizisi. 5. Yüzde hesapları. 6. İnterpolasyon (üzerinde durulacak ve teknik tablolar üzerinde misaller yaptırılacak.) Ödevler.

XVI. Kuvvet ve köklerin pratik olarak hesaplanması.

1. Bir kuvvetin hesabı. 2. Kare ve küp köklerin hesabı. Ödevler.

XVII. Logaritmalar

1. Logaritma kavramı. 2. Ondalık logaritmalar. 3. logaritma özellikleri 4. Beş ondalıklı logaritma tablolarının kullanılışı 5. Kologaritmalar. 6. Logaritmalar yardımı ile hesap. Değişik misaller. 7. Logaritmalı fonksiyonun değişimi. Ödevler.

XVIII. Birinci derece denklemleri.

1. Özdeşlik ve denklem. 2. denklemlerin sınıflanması. Ve çözülmelerine dair izahlar. 3. Bir bilinmiyenli birinci derece denklemleri ve çözümleri. ve grafikle çözüm. 4. Köklü denklemler ve çözümler. Ödevler.

XIX. Bir bilinmiyenli birinci derece problemleri

1. Problemlerin kuruluşu ve çözümleri (Misallerle). 2. Grafikle çözüm.

XX. Birinci derece eşitsizliği.

1. Eşitsizlik kaide ve özelikleri. 2. Fonksiyon eşitsizliği (veya bir fonksiyonun işaret bölgeleri). 3. Birinci derece eşitsizliği. 4. Birinci dereceden çarpanlara ayrılabilen fonksiyonların işaret bölgeleri.

XXI. Birinci dereceden çok bilinmiyenli denklemler.

1. İki bilinmiyenli denklemler. 2. Üç bilinmiyenli denklemler. 3. Grafikle çözüm. 4. Çözüm şartları. 5. Çok bilinmiyenli birinci derece problemleri.

XXII. İkinci derece ve ikinci dereceye indirgenebilen denklemler

1. Bir bilinmiyenli genel ikinci derece denklemi. 2. Kısa denklem. 3. Genel denklemin çözümü, inceleme. 4. Çeşitli ikinci derece denklemlerinin çözümleri. 5. İki bilinmiyenli ikinci derece denklemleri. 6. Çifte kareli denklem. 7. karışık denklemler. 8. İkinci derece problemleri.

XXIII. İkinci derece eşitsizlikleri

1. — İkinci derece fonksiyonunun işareti. 2. İkinci derece eşitsizliği. 3. Birinci ve ikinci dereceden çarpanlara ayrılabilen ifadelerin eşitsizliği.

XXIV. Aritmetik ve geometrik diziler.

1. Sayılar dizisi, seri. 2. Aritmetik dizi ve (n) ninci terimi ve toplamı. 3. Geometrik dizi ve N. ninci terimi ve toplamı. 4. Grafik gösterimler. 5. Sonsuz terimli geometrik seri.

XXV. Faiz ve Gelir hesapları.

1. Basit faiz. 2. Bileşik faiz. 3. Nüfus artımı. 4. Peşin değer. 5. Gelir hesapları. 6. Biriktirme hesabı. 7. Sönüm hesabı. 8. Daimi taksit.

XXVI Türev. (*)

1. Limit. 2. Artım. 3. Kesikli ve kesiksiz fonksiyonlar. 4. Türev. 5. Türevin geometrik anlamı. 6. Türevin hesaplanması ve kaideler. 7. Eyimi ve bir noktası verilen bir doğruyu çizmek ve denklemi. 8. Maksimum ve minimum. 9. Fonksiyonların değişimine türevlerin uygulanması. 10. Eyik asimtotlu eğriler. 11. Teknikten misaller. 12. iki bilinmiyenli denklemlerin grafikle çözümleri. 13. Hız, ivme ve hata hesabına uygulama.

Not: Bu programın tatbikinde Teknik Okulu yayımlarından «Dr. T. Okyay Kabakçıoğlu nun Matematik adındaki eserinden faydalanılması tavsiye olunur.

[*] Bu bahis, tavsiye edilen kitabın çerçevesi dışına çıkarılmıyacaktır.

Hazırlık Sınıfı

GEOMETRİ

(Haftada 2 saat)

I — Geometrinin temel kavramları.

Uzay, Uzayda cisim, Yüzey, çizgi, nokta, boyutlar. Bir noktanın hareketi: Bir noktanın hareketi bir çizgi doğurduğu. Bir doğrunun hareketi bir doğunun haeketi ile genel olaak bir yüzey meydana geldiği. Bir yüzeyin hareketi

Bir yüzeyin hareketi ile genel olarak bir cismin meydana geldiği. Misaller.

II — Doğrultu ve doğru çizgiler, dikme.

Doğrultu, yön, doğru çizgi İki noktadan bir doğru geçeceği. Doğru, ışın, doğru parçası. Dikme, dik olma, eğik olma, yatay ve düşey doğrultular. Misaller. Yeryüzünde bir doğrultu uzatımı ve bir notanın doğrultuya konması.

III — Uzunluk ölçümü.

Uzaklık, İki nokta arasındaki en kısa yolun bu noktaları birleştiren doğru parçası olduğu. Ölçme, metre ve başka uzunluk birimleri. Verniyerli kompas ve başka uzunluk ölçekleri ve kullanılmaları. Ölçmede tahmin. Bir eğrinin uzunluğu ve ölçümü. Misaller.

IV — Düzlem.

Düzlem yüzey, dönme, dayire. Dönme yönü ve işareti.

V — Dikaçı.

Dik doğrular, dikaçı ve gönye ile bir noktadan bir doğruya dikme çizmek, dikme ayağı. Orta dikme. (Bir noktadan bir doğruya indirilen dikmenin uzunluğu en kısadır.) teoremi. Yeryüzünde dikaçı almak. (Çeşitli metodlar). Düzlemde ve yer üstünde noktaların tesbiti. Misailler.

VI — Paralel doğrular, dik dörtgen, kare, üçgen

Birbirini kesen doğrular, (İki doğru birbirini ancak bir noktada keser.) Teoremi. Paralel doğrular ve sapık doğrular, (paralel iki doğrunun noktaları birbirinden eşit uzaklıktadırla.) Teoremi. Dik dörtgen ve köşegenlerinin eşitliği teoremi. Kare. Simetri. Ve simetri ekseni. Üçgenler. Misaller.

VII — Dikdörtgen alanı.

Alan ölçümü, dikdörtgen ve kare alanı teoremleri. Dikdörtgen pirizmasının ve küpün yüz alanları. Misaller.

VIII — Üçgen ve dörtgen alanı, dönüştürümü.

Diküçgen, herhangi üçgen, yamuk ve paralel kenar ve alan teoremleri ve misaller. Alan dönüştürümü ve misaller.

IX — Pitagor teoremi.

Teoremin pratik ve basit ispatı. Eşkenar üçgen yükseklik formülü ve alanı. Pratik tatbikat.

X — Paralel ve dik düzlemler.

İki düzlemin birbirine göre durumu, dik düzlemler. Bir düzleme dikme (bir düzleme dik olan doğru, düzlem içinde bulunan bütün doğrulara diktir) teoremi. Yatay ve düşey düzlemler. Paralel düzlemlerin uzaklıkları ve (paralel iki düzlemden beheri her noktasında diğerinden eşit uzaklıktadır.) Teoremi, paralel düzlemlerin üçüncü bir düzlemle ara kesitleri birbirine paraleldir.) Teoremi.

XI — Dikdörtgen pirizması hacmi.

Dikdörtgen pirizmasının hacmi, küp hacmi, haçvari bir sütun hacmi, özgül ağırlık ve misaller. (Dik pirizma hacmi = taban × yükseklik = dikkesi × yanayrıt) teoremi. Pirizmaların yanal yüz ve bütün yüz alanı formüller. Misaller.

XII — Dik İzdüşüm.

Yatay ve düşey izdüşüm. Dik kare piramidin izdüşümleri, dik piramidin yayımı. Dik kare piramidin bütün yüzeyi. Piramidin hacmı. Misaller.

XIII — Açı.

Açı ve çeşitleri, açı ve yay, (bir dayirede eşit merkez açılar eşit yaylara karşılıktır) teoremi ve bunun karşılığı teoremi. (Bir dayirede eşit yayların kirişleri de eşittir.) Teoremi ve karşılığı: teorem. Açı ölçümü ve birimler.

X — Açılar üzerine diğer teoremler.

Komşu açılar ve teoremi, ters açılar ve teoremi. Paralel kayma, paralellerde açılar, iki paraleli bir doğrunun kesmesiyle meydana gelen açılar arasındaki bağıntılara ait teoremler. Paralel kenar ve özelliklerini veren teoremler. Dikdörtgen ve teoremleri. Eşkenar dörtgen ve teoremleri. Üçgenin üç açısı toplamı teoremi. Kenarları birbirine dik açılar teoremi. Üçgenin dış açıları teoremi. Çokgenin iç ve dış açıları teoremi. Eşkenar üçgenin açıları. Misaller. Yer üstünde açı ölçümü.

XV — Dayire ve düzgün çokgenler.

Kiriş, kesen, paralel kirişler teoremi ve eksen Düzgün çokgenler ve dayire ile ilgileri ve teoremleri. π ve dayire çevresi hesabı. Dayire alanı hesabı. Misaller.

XVI — Dayiresel dik silindir.

Hacım, yan yüz, bütün yüz teorem ve formülleri.

XVII — Küre.

Küre alan ve hacım teorem ve formülleri.

XVIII — Dayire parçalarının hesabı;

Bunlara ait teoremler misaller.

XIX — Dayiresel dik koni.

Yatay ve düşey izdüşüm, yan ve bütün yüz alanı, hacım.

XX — Simetri.

Simetri teoremleri ikizkenar üçgen ve özellikleri. Simetrik şekiller. Simetri teoremlerine dayanan (geometrik yer) teoremleri.

XXI — Dayireye tatbik.

Üçgen ve çokgenlerde içe ve dışa çizilen dayireler teoremleri. İki dayirenin birbirine göre durumları. Dayire ve dikdörtgen. Bir doğru parçasını aynı açı altında gören noktaların geometrik yeri. Teğet çizimi, iki dayireye ortak teğet çizimi. Çenber açı, dik açı, iç açı kıymetleri

XXII — Üçgenlerin çizimi. Belirlik ve eşitlik, bir şeklin çizimi üç parçası verilen üçgenin çizimleri, üçgenlerin eşitlik teoremleri, bir şeklin çizimi.

XXIII — Üçgenlere dair bazı tatbikat.

Biyel, kırank, kuvvetler paralel kenarı, yanına varılmıyan iki nokta arasındaki uzaklık, yanına varılmıyan yükseklik gibi misaller.

Bu müfredata ve arzu edilen seviyeye uygun görülen ve «grünbaum Wiegner'in lehr und Aufgaben-buch der geoametrie» adlı kitabının birinci kısmı tercüme edilmektedir.

Hazırlık sınıfı

TRİGONOMETRİ

(Haftada 1 saat)

Bu programın tatbikinde Teknik Okulu yayımlarından «Schleien» in «Matematik» adındaki eserinden faydalanılabilir.

Dikaçılı üçgen yardımiyle trigonometrik fonksiyonların tarifi - fonksiyonlar arasındaki basit bağlılıklar - Tümleraçı fonksiyonlar. 30, 60, 45 derecelik açıların trigonometrik fonksiyonları.

Bu bahis üzerine geniş ölçüde tatbikat yapılacaktır.

Birimsel dayire, muhtelif eksenler. — Fonksiyon kavramının tekmil açılara teşmili, - -Fonksiyonların işaret ve artıp azalma tablosu.- Belli başlı açı fonksiyonlarının değeri. (α; $\alpha \pm R$; $\alpha \pm 2R$.) tatbikat.

Trigonometrik tabloların kullanılışı.

Tatbikat

Diküçgenin hesabı (pek çeşitli problemlere tatbik edilmelidir.)

Herhagi üçgenler hakkında sinüs ve kosinüs teoremleri. - Üçgenin dışında çizilen daire. - Üçgen çözümünde temel problemler.

Tatbikat.

Toplamların fonksiyonunun basit olarak çıkarılması. sin $(\alpha \pm \beta)$, cos $(\alpha \pm \beta)$, tg $(\alpha \pm \beta$.

Hazırlık sınıfı

FİZİK

(Haftada 2 saat)

Bu programın tatbikinde Teknik Okulu yayınlarından «Bedi Ilgım» ın «Fizik» adındaki eserinden faydalanılabilir.

Ölçüler ve birimler hakkında genel esaslar. Kuvvetlerin dengesi. Hareketler ve hareket kanunları. İş, enerji, sürtme hakkında ilk bilgiler. Bundan evvelki bahislerin tatbikatı halinde basit makineler,

Sıvı ve gazların özellikleri hakkında genel bilgi, basınç kavramı, Arşimet ve paskal prensipleri ,Boyl-Maryot kanunu.

Sıcaktan genleşmeler. Isı ve sıcaklık; ölçülmeleri. Isınma ısısı, kalorimetre. Cisimlerin hal değiştirmeleri. İşin ısıya dönmesi.

Işığın yayılması, yansıması ve kırılması olaylarının sadece tasviri.

Mıknatis ve manyetik alan.

Hareketli elektirik. Elektirik akımının kimyasal tesirleri. Elektirik ve mağnatizma. Basit olarak Om kanununu. Elektirik akımının asıl tesirleri. İndükleme elektiriği.

Hazırlık sınıfı

MEKANİK

(Haftada 2 saat)

Başlangıç.

Cisim. Hareket. Kuvvet. Atalet. Tesir. Karşı tesir. Mekaniğin tarifi. Grafik. Ölçek. Bir büyüklüklüğün grafik gösteriliği. Bir grafiğin okunması.

I. Sinamatik (Hareket)

Doğru üzerinde düzgün hareket. Hız. Yol, Hız, zaman bağıntısı, grafikde gösteriliş. Dayire üzerinde düzgün hareket çevre hızı. Açısal hız. Devir sayısı ile çevre hızı ve açısal hız arasındaki bağıntı. Kasnaklar, dişli çarklar üzerinde tatbikat. Değişen hareket. Ortalama hız herhangi bir andaki hız. Trenlerin hareket grafiği. Düzgün değişen hareket. İvme. Hızı eksilen harekette son hız formülü. Hızı artan ve eksilen harekette yol formülü. Grafikle gösteriliş. Serbest düşme. Aşağıdan yukarıya atılan cismin hareketi.

II. Statik.

Kuvvet. Yer çekimi. Ağırlık. Kuvvetin ölçülmesi. Kuvvet ölçü birimi. Bir kuvvetin elemanları. Bir kuvvetin grafikle gösterilmesi. Bileşke, bileşenler. Denge.

Kuvvetlerin bileştirilmesi. Ayni tesir doğrultusundaki kuvvetler. Cisimlerin mukavemetleri üzerinde tatbikat. Dış kuvvetler. İç kuvvetler Elâstiklik sınırı. Kopma sınırı. Gerilme. Emniyet gerilmesi. Emniyet kat sayısı. Çekme mukavemeti üzerinde misaller. Basınç mukavemeti üzerine Misaller. Makaslama mukavemeti üzerine misaller. Kesişen iki kuvvetin bileştirilmesi. Bir kuvvetin bir noktada iki bileşene ayrılması. Kuvvetler üçgeni. Bir noktada birçok kuvvetlerin bileştirilmesi. Kuvvetler çokgeni. Bir noktadaki kuvvetlerin dengesi. Statik moment. Momentin işareti. Moment kaidesi. Paralel kuvvvetler. Ayni yönde ve ters yönde iki paralel kuvvetin bileştirilmesi. İkiden çok parelel kuvvetlerin bileştirilmesi. Bir kuvvetin iki paralel bileşene ayrılması. İki mesnetli kirişlerde mesnet kuvvetlerinin tâyinine dair tatbikat.

Ağırlık merkezi. Ağırlık merkezi üzerine genel kaideler. Basit şekillerin ağırlık merkezleri. Bileşik şekillerin ağırlık merkezlerinin tâyini. Eşlenik, eşleniklere ait genel kaideler. Cisimlerin mukavemeti üzerine tatbikat. Eyilme mukavemetine dair misaller. Eyilme momenti. Bir yüzeyin bir (x) eksene göre atalet mometi. Basit şekillerin atalet mometi. Mukavemet mometi. Eyilme mukavemeti, formülünün pratik izahı. İki mesnetli basit kirişler üzerine tatbikat. Burulma (Torsiyon) mukavemetine dair misaller. Kutupsal atalet mometi. Burulma mukavemeti formülünün izahı, burulmaya ait tatbikat.

III. Dinamik.

Kuvvet ile ivme arasındaki bağıntı. Kütle Kütenin kıyas birimi. Kuvvetin işi. Sabit bir kuvvetin işi. Değişen bir kuvvetin işi. diyağramı. Güç. Randıman. Enerji. Potansiyel ve kinetik eierji, sakımı prensibi. Kinetik enerjinin çoğalması veya azalması. Makinelerde volanın ödevi.

Pasif dirençler: Sürtünme direnci. Sürtünme katsayısı. Sürtünmeden dolalyı kaybolan iş. Yuvarlanma direnci. Yuvarlanma sayısı. Taşıma araçları. Taşıma araçları üzerine tatbikat. Hareket direnci. Hareket direnci katsayısı. Halatlarda sürtünme. Halatların sertliği.

Basit Makineler: Manivelâ. Manivelâların çeşitleri. Manivelâda bileşik mekanizma. Sabit makara. Hareketli makara. Makaralar sistemi. alPnga Diferensiyel planga. Çıkrık. Diferensiyel çıkrık. Dişli çark. Düzenli çıkrık. Kriko. Eyik Düzlem. Vida. Kama.

Merkezçil kuvvet. Merkezkaç kuvvet. Merkezkaç kuvvetin değeri Deneyler. Merkezkaç kuvvetin endüstrideki tatbikatı. Regülâtörler. Hareket miktarı ve tahrik. Çarpışma üzerine tatbikat. Su ve havanın direnci. Taşıma araçları üzerinde tatbikat.

MESLEKİ RESİM

(Haftada 4 saat)

Kiriş ve direk eklemeleri; geçmeler.

Çatılar.

Kapı ve pencere doğramaları.

Betonarme döşeme, kiriş, direk ve temel demirleri.

Betonarma kalıpları.

Kemer ve Tonozlar.

Kemer ve Tonoz kalıpları.

Bacalar.

Plâkaj.

Ahşap bina iskeleti.

Türlü ölçekte bina resimleri çizimi.

TEKNOLOJİ

(Haftada 3 saat)

Kiriş ve direk eklemeleri, geçmeler.

Çatılar hakkında genel bilgi.

a — Makaslar, düğüm noktalarındaki ekleri.

b — Çatı örtüleri ve kaplanması (ahşap çatı üzerinde durulacaktır.)

Kapı ve pencere doğramaları, yerlerine konması.

Boyalar.

İskeleler.

Beton nev'ileri, nispetleri, yapılışları.

Demirli beton hakkında genel bilgi.

Beton ve demirli beton kalıpları.

Kemerler hakkında genel bilgi.

Kemer kalıpları.

Taş kemerler.

Tonozlar, tonoz kalıpları.

Voltolar, kalıpları.

İp iskelesi.

Binanın kuruluşu (toprak ve temel işleri hakkında kısa bilgi verilecektir.)

Bina bacaları hakkında genel bilgi.

a — Baca kesitleri.

b — Tuğla baca örgüleri.

c — Bacaların kaydırılması ve birleştirilmesi.

d — Bacaların çatıdan çıkarılması baca külâhları.

e — Bacaların temizlenme delikleri ve temizlenmesi. Büyük bacalar hakkında genel bilgi.

a — Çeşitleri.

b — Yapılışları.

Taş duvarlar.

a — Moloz taşından kuru duvarlar.

b — Moloz taşından harçlı duvarlar.

c — Melez duvarlar.

d — Muellon taş duvarlar, Siklop örgü.

e — Kesme taş duvarlar.

Kireç harçlı, çimento harçlı sıvalar.

Edel, teranova suni taş sıvalar.

Robitz işleri.

Alçı işleri.

Badanalar.

Fayans kaplama, içte taş ve suni taş kaplamalar (mozaik vesaire)

Grobeton döşemeler, şaplar, mozaik düşemeler, karo döşemeler,

Karo seramik döşemeler.

Taş döşemeler.

Plâkaj (tabiî ve suni taşlardan)

A T Ö L Y E

(Haftada 20 saat)

I

Kiriş ve direk eklemeleri, geçmeler,

Çatılar hakkında genel bilgi.

Makaslar, düğüm noktalarındaki ekler.

Çatı örtülerinin kaplanması (ahşap çatı üzerine).

Beton ve demirli beton kalıpları.

Kemer kalıpları

Tonoz kalıpları

Kapı ve pencere doğramaları, yerlerine konması.

Boyalar. (Bir kısım ahşabın boyanması bina içinde ve dışında aldığuna göre - bütün teferruatıyle gösterilecektir.)

İskeleler. (Türlü şekillerde)

II

Moloz taşından kuru duvarlar.

Moloz taşından harçlı duvarlar.

Moloz duvarlar.

Muellan taş duvarlar; siklop örgü - (İşlenmiş taşlarla yaptırılacaktır)

Kesme taş duvarlar. (İşlenmiş taşlarla temrin yapılarak ve türlü ekler evvelâ hazırlanıp gösterilecektir.)

Bacaların kaydırılması ve birleştirilmesi.

Bacaların çatıdan çıkarılması. Baca külâhları

Büyük bacaların 1/10, 1/5, 1/1 çizimleri (türlü kesitlerde) ve yapılışları hakkında genel bilgi.

Tuğla tonozları.

Voltolar, türlü kalıplarla işlenmesi.

Beton nev'ieri nispetleri, yapılışları.

Demirli beton, demirlerin bükülmesi, lanması, betonun dökülüşü.

İp iskelesi.

Binanın kuruluşu.

III

Kireç harçlı, çimento harçlı sıvalar. (Tuğla taş duvar, bağdadi üzerine)

Edel, Teranova, suni taş sıvalar.

Rabitz işleri.

Alçı işleri.

Badanalar.

Fayans kaplama, içte taş ve suni taş kaplamalar (mozaik suni mermer gibi)

Grobeton döşemeler, şaplar, mozaik döşemeler, karo döşemeler, karo .

Seramik döşemeler.

Plâkaj - tabii ve suni taşlarla - (tabiî taşlar evvelâ hazırlatılacak ve temrinde kullanılacaktır.)

IV

Taşların yontulması. Cilâlanması.

Taş ekleri, geçmeler, kenetler,

Taş döşemeler.

Taş kenetler (hazırlanmış taşlarla temrin yaptırılacaktır).

Taş tonozlar (hazırlanmış taşlarla temrin yaptırılacaktır).

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 457

Karar tarihi: 25/IX/1946

ÖZET: Orta okullar ve liseler imtihan yönetmeliğinin 23, 43 ve 44 üncü maddeleri h.

Bir sınıfta iki yıl başarı gösteremediklerden için resmî okullardan çıkarılanların, ertesi yıl geçirecekleri imtihanlarda, öğrendilerin sınıf geçmeleri hakkındaki hükümlere kıyasla bir bütünleme imkânı da bulabilmelerini sağlamak, bundan başka liselerin son sınıflarına devam eden öğrencilerden birinci beya ikinci kanaat notu döneminde zorlayıcı bir sebeple notları belirtilememiş olanlara üçüncü kanaat notu döneminde zorlayıcı bir sebeple notları belirtilmemiş olanlara üçüncü kanaat notu döneminde not verilmesine yer bırakmak ve bu arada engel imtihanlarının da bütünleme imtihanları gibi sözlü olduğunu açıklamak üzere orta okul ve liseler imtihan yönetmeliğinin 23, 43 ve 44 üncü maddelerinin bağlı örneklere göre değiştirilmesi hususunun Bakanlık Yüksek Makamına arzı kararlaştı.

Uygundur
25/IX/1946
Millî Eğitim Bakanı

K Y. *Reşat Şemsettin Sirer*

Madde 23 — Her öğretmen kendi okuttuğu dersten her öğrenciye, beşinci maddede gösterilen esaslara göre, her kanaat notu dönemine mahsus bir kanaat notu verir. İlk iki kanaat notu, dönemleri bitiminden beşer gün sonra, üçüncü kanaat notu da, döneminin bitiminden beş gün önce okul idaresine verilir.

Kanaat notu cetvelinde bir öğrencinin o dönem içinde ve beşinci madde hükümlerine göre müzakere ve vazifeler karşılığı olarak aldığı notlar da ayrı ayrı gösterilir.

Liselerin son sınıflarında bulunan öğrencilere üçüncü kanaat notu verilmez. Ancak zorlayıcı bir sebeple birinci veya ikinci kanaat notlarını alamamış olanların eksik notları üçüncü dönemde verilmek suretiyle kanaat notlarının ikiye çıkması temin edilir.

Madde 43 — Bir engel yüzünden bütünleme imtihanına gününde girememiş olanlar imtihandan öceyazı ile engellerini okul idaresine bildirmeye mecburdurlar. Okul idaresi bunların engellerini kabul ederse imtihanın yine sözlü olarak yapılması başka bir güne bırakılır. Engellerini vaktinde haber vermiyenler, engelleri kabul edilmiyenler veya engelleri kabul edilip de derslerin başladığı günden sonra en geç bir hafta içinde engel imtihanına girmemiş olanlar veya girip de başaramıyanlar sınıfta bırakılırlar.

Madde 44 — Lise ve orta okulların birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarında iki yıl sınıf geçmeyi başaramamış olan öğrenciler, kendilerine birer belge verilerek okuldan çıkarılırlar. Bu öğrendiler:

a) Aynı cinsten olan resmı okullara alınmazlar.

b) Evlerinde özel olarak çalışırlar veyahut, yaşları elverişli ise, özel okullarda bir yıl daha kaldıkları sınıfa devam ederler. Bu öğrencilerden birinci ve ikinci sınıflarda bulunanlar

ders yılı sonunda millî eğitim müdürünün göstereceği resmî bir okulda sınıflarının bütün derslerinden sözlü bir imtihan geçirmeye mecburdurlar. Başaranlar, yaşları elverişli ise, resmî veya özel okulda öğrenimlerine devam etmek hakkını kazanırlar. Biri Türkçe ise iki, değilse üç dersten başarı gösterememiş olanlar, zamanında, bütünleme imtihanına da kabul edilirler.

Üçüncü sınıflarda bulunan öğrencilere gelince bunlar da ders yılının sonunda millî eğitim müdürünün göstereceği resmî bir okulda doğrudan doğruya devlet orta okul veya lise bitirme imtihanına girmeye başlarlar. Ders yılı sonundaki dönemde başarı gösteremiyenler başaramadıkları derslerin imtihanına güz döneminde de devam ederler. Kazananlardan devlet orta okul diploması alanlar, yaşları elverişli ise, resmî veya özel liselerde öğrenimlerine devam edebilirler. Lise bitirme diploması alanlar da devlet olgunluk imtihanına girebilirler. Kazanamıyanlar ise, aynı sınıfın derslerinde iç yıl başarı gösterememek dolayısiyle öğrencilik haklarını kaybederler.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı

Karar sayısı: 482
Karar tarihi: 18/X/1946

ÖZET: Eski yıllarda belge imtihanı geçirenler h.

Lise ve orta okullar imtihan yönetmeliğinin 25 eylül 1946 tarih ve 457 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararıyle değiştirilen 44 üncü maddesi lise ve orta okulların 1 ve 2 nci sınıflarında iki yıl başarı gösteremiyerek okuldan çıkarılanların tekrar öğrenciliğe dönebilmek üzere ertesi yıl geçirecekleri imtihanda üç derse kadar bütünlemeye kalabilmelerini de sağlamış ve esasen madde ile gözetilen amaç başarısızlıkları sonunda okuldan çıkarılanlara, gayret gösterdikleri takdirde, açık ve dönüş yolu bırakmaktan ibaret bulunmuş olduğuna göre evvelki yıllarda bahsi geçen imtihanı sırf bütünlemesi olmamak yüzünden kaybederek şimdi yaş ve diğer şartlar bakımından okula dönmeğe elverişli bir durumda bulundukları halde yalnız engeli ile karşılaşanların da müracaatlarında bir bütünleme imtihanına tâbi tutulmaları hususunun Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
18/X/1946
Millî Eğitim Bakanı a.

F. U. *B. Kadırgan.*

GENELGELER:

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI
HAZİNE G. MÜDÜRLÜĞÜ
İÇ BORÇLAR
Sayı: 5573-8-20032/105

8/X/1946

ÖZET: Cemile Bayram tarafından ziyaa uğratılan tasarruf bonoları h.

Ankara'da Cemile Bayram tarafından ziyaa uğratılan beheri yirmi beş lira itibari kıymette 215015 ve 215016 numaralı iki aded ve beheri yüz lira itibarî kıymette 85045 ve 85046 numaralı iki aded ve beş yüz lira itibarî kıymette 76023 numaralı bir aded tasarruf bonosu hakkında Ankara İkinci Sulh Hukuk Yargıçlığınca men'i tediye kararı verildiği anlaşılmıştır.

Binaenaleyh yukarda numara ve kıymetleri yazılı beş aded tasarruf bonosunun ibrazında bedellerinin ödenmemesi ve teminat olarak kabul edilmemesi hususunun not edilmesi ve keyfiyetin kaza malsandıklariyle askerî ve mülki muhasipliklere tebliği rica olunur.

Maliye Bakanı V.
İmza

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 83/14093

24/X/1946

1756

ÖZET: Kaybolan bonolar h.

Ankara'da Cemile Bayram tarafından kaybedilen tasarruf bonoları hakkında Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğünden alınan 8/10/1946 tarihli ve 20032/105 sayılı yazının bir örneği yukarı çıkarılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.

A. Ö. *B. Kadırgan*

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ